

Wysiński Józef

Data urodzenia: 1879

ksiądz katolicki, działacz społeczny, proboszcz parafii pw. Najświętszej Marii Panny w Toruniu i parafii pw. św. Janów w Toruniu, samorządowiec, członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1906–1936.

Urodził się w Brusach w pow. chojnickim w rodzinie Andrzeja i Rozalii z domu Ody. Jego ojciec był niższym urzędnikiem pocztowym (listonoszem). W l. 1892–1896 był uczniem progimnazjum biskupiego w Pelplinie (Collegium Marianum). Naukę kontynuował w Królewskim Gimnazjum w Chojnicach. Był stypendystą Towarzystwa Pomocy Naukowej. W wieku młodzieńczym związał się z konspiracyjną organizacją Filomatów Pomorskich. W l. 1900–1904 studiował teologię i filozofię w Seminarium Duchownym w Pelplinie. Po otrzymaniu święceń kapłańskich sprawował posługę duszpasterską jako wikariusz w Turowie w pow. niedzickim (ówczesne Prusy Wschodnie) oraz w Walichnowach, pow. tczewski. W 1909 r. został wikarym w kościele św. Janów w Toruniu. W czasie pierwszej wojny światowej był proboszczem wojskowej parafii pw. św. Katarzyny w Toruniu oraz kapelanem na froncie wschodnim. W 1917 r. został mianowany proboszczem w parafii Najświętszej Marii Panny w Toruniu. W 1918 r. wszedł w skład toruńskiej Rady Robotniczo-Żołnierskiej oraz polskiej Rady Ludowej, został też wybrany delegatem na Polski Sejm Dzielnicowy do Poznania. Dnia 21 stycznia 1920 r. celebrował mszę św. dla Wojska Polskiego z okazji powrotu Torunia i Pomorza w granice Polski. W okresie międzywojennym aktywny działacz na rzecz rozwoju życia religijnego, wspierał m.in. budowę kościoła pw. Chrystusa Króla w Toruniu. W l. 1923–1936 proboszcz parafii pw. św. Janów. W 1920 r. wszedł w skład Rady Miejskiej Torunia, następnie działał w miejscowych strukturach endecji. Prezes powiatowego oddziału Towarzystwa Czytelni Ludowych, współzałożyciel Towarzystwa Powstańców i Wojaków. Zmarł w Toruniu, pochowany w krypcie kościoła św. Janów w Toruniu.

Literatura:

1. Przybyszewski K., *Wysiński Józef (1879–1926)*, [w:] *Toruński słownik biograficzny*, t. 1, red. K. Mikulski, Toruń 1998, s. 254–256.
2. Mross H., *Wysiński Józef (1879–1936)*, [w:] *Słownik biograficzny kapłanów diecezji chełmińskiej wyświęconych w latach 1821–1920*, Pelplin 1995, s. 371–372.

Tomasz Krzemiński